

Festival Elzenveldkapel

9 Augustus 2017

OFFRANDE MÉDIÉVALE

Cassandra HARVEY, sopraan

Vanessa FODIL, mezzo-sopraan

Bloemlezing van Middeleeuwse muziek

Frankrijk (15de eeuw of vroeger) Veni veni Emmanuel

Francesco Landini (1335-1397) Ochi dolenti mie

(14de eeuw) Mellis stilla

(14de eeuw) Novi sideris lumen resplenduit

Codex Las Huelgas (einde 13de eeuw) Rex Virginum

Hildegarde Van Bingen (1098-1179), O splendidissima gemma

Pérotin (1160-1230) Beata viscera

Codex Las Huelgas (einde 13de eeuw) Salve Sancta Christo parens

Chanson mariale anonyme (14de eeuw) Edi be thou hevne

(14de eeuw) Stillat in stellam radium

Francesco Landini, Angelica biltà

Saint Martial de Limoges (einde 11de eeuw, begin 12de eeuw) Orienti Oriens

Francesco Landini was een Italiaans componist en organist. Als gevolg van de pokken werd hij al op vroege leeftijd blind. Hij was de beroemdste componist van het Trecento. Verder is bijna alles wat we over hem vermoeden te weten onzeker. Tussen de 150 en 170 composities zijn aan ons overgeleverd en behouden. Daarmee heeft hij veruit het grootst overgebleven oeuvre van alle componisten van het Trecento. Landini was in zijn tijd al beroemd als organist van de San Lorenzo in Florence. In eerste instantie werd hij beïnvloed door de Ars Nova, maar toch heeft hij zijn stijl 'Italiaans' gehouden. Er zijn honderden madrigalen, canzones en balladen overgebleven.

De **Huelgas Codex** of **Codex Las Huelgas** (E-BULh) is een muziekhandschrift uit ongeveer 1300, dat afkomstig is van en bewaard gebleven is in het klooster der cisterciënzers in Santa María La Real de Las Huelgas in Burgos, in noordwest Spanje, het toenmalige Castilië. Het handschrift werd herontdekt in 1904 door twee Benedictijnse monniken. Het manuscript is geschreven op perkament, en de notenbalken zijn met rode inkt in Franse muzieknotatie weergegeven. Het manuscript bevat: 45 monodische (eenstemmige) stukken (20 sequenzen, 5 conductus, 10 Benedicamus Tropen), 141 polyfone (meerstemmige) composities, waarvan 1 zonder muziek. De meeste stukken dateren uit de late 13e eeuw, sommige stukken uit de vroege 13e eeuw (de Ars Antiqua en Notre Dame school), en enige latere toevoegingen uit de eerste decennia van de 14e eeuw.

Hildegard von Bingen is een Benedictijnse non, letterkundige en Franse componiste. In 2012 werd zij door paus Benedictus XVI heilig verklaard en als Kerkleeraar benoemd, de hoogste erkenning in de Katholieke Kerk. Zij was een abdis uit het Rijnland in de 12de eeuw en grote figuur van de Middeleeuwen. Op haar acht jaar treedt zij in het klooster van Disibodenberg aan de Rijn na openbaring van mystieke verschijnselen. Zij legt eeuwige geloften af en op 14 jaar krijgt zij de monastieke sluier. Op 38 jaar wordt zij abdis. Zij tracht haar visioenen te uiten door muziek. Haar religieuze composities getuigen van rijke klanken en nieuwe muzikale effecten.

Comité International de Musique et Festivals **Pro Music Pulchra** CIMF PMP asbl
Comité van Internationale Muziek en Festivals **Pro Music Pulchra** CIMF PMP vzw
Franklinstraat 58, 1000 Brussel | Van Notenstraat 11, 2100 Deurne | tel 32 476 41 11 98
Entreprise n° 0648.595.646 ondernemingsnummer
promusicapulchra@gmail.com | www.promusicapulchra.eu

Festival Elzenveldkapel

Tussen 1151 en 1158 schrijft en compileert zij werken, bestemd voor ceremonies en andere, gezongen door de zusters van het klooster.

Dit vormt de collectie "Symphonia harmoniae celestium revelationum" een titel die aanduidt dat het gaat om goddelijke inspiratie en dat muziek de hoogste menselijke activiteit is. Zij componeert ook een liturgisch drama "Ordo virtutum" 82 melodieën die de verscheuring van de ziel tussen demon en deugd in scène zetten. Ondanks haar rijke en innoverende muziek, werd Hildegard von Bingen vergeten door de geschiedenis. Dank zij recente en vele musicologische opzoekingen naar vrouwelijke componisten, werd deze merkwaardige figuur van de middeleeuwse muziek voor haar werk eindelijk gewaardeerd.

De **Montpellier Codex** is een belangrijke bron van informatie over de Franse polyfonie van de 13de eeuw.

De codex bevat 336 polyfonische werken die waarschijnlijk circa 1250-1300 gecomponeerd werden en gecompileerd omstreeks 1300 en afkomstig zijn uit Parijs. Zij werden ontdekt in 1852 door de musicoloog Edmond de Coussemaker.

Perotinus Magnus of **Pérotin de Grote** was een Frans componist die rond 1200 actief was. Hij wordt beschouwd als een der eerste grondleggers van het motet. De muziek van Perotinus is eeuwenlang enkel theoretisch bekend gebleven; sinds de twintigste eeuw wordt ze soms opnieuw uitgevoerd. Alfred Deller maakte reeds in 1961 een opname van enkele van zijn werken; hij voegde er blaasinstrumenten aan toe. Ofschoon zulke instrumentale begeleiding niet in de partituren vermeld wordt, valt geenszins uit te sluiten dat hiervan in de middeleeuwse uitvoeringspraktijk gebruik werd gemaakt.

De rol van de **Sint Martial school** uit Limoges bij de vorming van muzikale en literaire kaders is enorm. Zij omvatten de quasi totaliteit van ons cultureel patrimonium waarvan de muzikale monumenten elkaar opvolgen sinds de XIIde eeuw tot op vandaag.

De sopraan **Cassandra Harvey** komt uit Nieuw-Zeeland en woont in Frankrijk sinds 1991 na haar taalstudies. In de Zangklas van het CNR van Rijsel ontdekt zij haar passie voor oude zangmuziek. Vanaf 1998 zingt zij als professioneel koorzangeres bij La Chapelle Royale olv P. Herreweghe en Les Arts Florissants olv W. Christie met wie zij de opera's van Haendel opneemt en de Mis in UT van Mozart. In 2004 zingt zij Belinda in de opera Dido en Aeneas van Purcell.

Vanaf 2006 zingt zij in het ensemble L'Offrande Médiévale.

Zij zingt zowel als koorzangeres en als soliste in recitals met barok muziek, Amerikaanse comedies en Franse opera's uit de 19de eeuw (Femmes que vous êtes folies, met de pianist J.C. Rigaud).

Vanessa Fodil is een tweetalige mezzo-sopraan. Zij studeerde Duits, Kunstgeschiedenis en Zang, haar passie naast Onderwijs. Zij vervolmaakte haar stemtechniek met Nobuko Takahashi, Daniël Ottevaere, François Mulard en Nicole Kuster. Zij combineert een loopbaan als soliste en koorzangeres met lyrische en oude muziek. Van 2004 tot 2007 was zij koorlid van de Opéra Royal de Wallonie. Van 2007 tot 2017 zingt zij in de lyrische koren l'Atelier lyrique de Tourcoing (olv Jean-Claude Malgoire) en La Clef des Chants. In 2006 sticht zij samen met de sopraan Cassandra Harvey en virtuoos vedelspeler Baptiste Romain L'Offrande Médiévale. Sinds 2010 zingt zij met Discantus (olv Brigitte Lesne) een dameskoor voor Middeleeuwse muziek. Daarnaast gaat haar voorkeur naar barokmuziek, zo zong zij olv Jean-Claude Malgoire in "Songes", ballet opera van Béatrice Massin, de rol Médée en Armide. Sinds 2009 zingt zij oratoria en is regelmatig soliste bij La Chapelle du Hainaut olv Bruno Deletré (Actus Tragicus de Bach). Zij brengt Stabat Mater van Pergolesi met Les Paysages d'Orphée en Aires profanes et sacrés van Purcell/Campra in 2008-2009 en 3ième Leçon des Ténèbres van Couperin in 2015-2016. In 2017 sticht zij het Recital Barock, een uur met Monteverdi en Purcell, samen met de violist Françoise Weeger, in het Fotomuseum in Parijs. Zij is soliste in het 20e eeuwse repertorium met Le Roi David van Honneger in 2015. In 2016 zingt zij samen met sopraan Annelies Meskens het Requiem van Durufé in de kathedraal van Rijsel. Zij deed heelwat opnames van polyfonische muziek met het orkest Aquarius olv Marc Michaël De Smedt, in 2015 toegewijd aan Arvo Pärt. Haar raadgevers voor recitals zijn Karine Deshayes en Delphine Haidan (duo mastclasses in de opera van Rijsel in 2012). Zij creëert in 20013 het spektakel Mozart l' Enchanteur om zijn Airs en Lieder kenbaar te maken. Daarin speelt zij de zus van Mozart aan de zijde van Jean-Christophe Rigaud en Elsa Cantor.